

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 89/13

V Luxembourggu, 11. julija 2013

Sodba v zadevi C-521/11

Amazon.com International Sales Inc. in drugi proti Austro-Mechana
Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte
Gesellschaft mbH

**Plačilo nadomestila za zasebno razmnoževanje ob prvi prodaji nosilcev podatkov
brez razlikovanja je lahko pod nekaterimi pogoji v skladu s pravom Unije**

*Poleg tega lahko pod nekaterimi pogoji velja izpodbojna domneva, da bodo nosilci podatkov,
prodani zasebnikom, uporabljeni v zasebne namene*

V skladu s pravom Unije¹ države članice avtorjem, izvajalcem, producentom in RTV-ustanovam načeloma odobrijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje njihovih del, posnetke njihovih nastopov, fonogramov, filmov in posnetkov oddaj. Vendar lahko države članice v zvezi s temi izključnimi pravicami določijo izjeme ali omejitve. Tako lahko med drugim dovolijo zasebno razmnoževanje. Država članica, ki uporabi to možnost, mora to storiti tako, da imetniki pravic dobijo „pravično nadomestilo“. To je namenjeno plačilu odškodnine imetnikom pravic za reproduciranje njihovih del ali drugih varovanih predmetov brez njihovega dovoljenja.

V Avstriji ima pravično nadomestilo obliko nadomestila za zasebno razmnoževanje, ki se plača ob prvi prodaji nosilcev podatkov, primernih za reproduciranje, kot so prazni CD-ji in DVD-ji, pomnilniške kartice in MP3-predvajalniki (pristojbina, imenovana „nadomestilo za prazne nosilce slike in zvoka“).

Austro-Mechana, avstrijska kolektivna organizacija avtorjev, je tožila družbo Amazon na Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) za plačilo nadomestila iz naslova praznih nosilcev slike in zvoka za podatkovne nosilce, ki so bili prodani v Avstriji med letoma 2002 in 2004. Zahtevala je plačilo zneska 1.856.275 EUR za prvo polletje 2004 in predlagala, naj se družbi Amazon odredi, da predloži računovodske podatke, potrebne za izračun zneskov, dolgovanih za preostanek tega obdobja. Gospodarsko sodišče je ugodilo predlogu za izdajo odredbe, odločitev o zahtevku za plačilo pa je pridržalo. Ta sodba je bila v pritožbenem postopku potrjena. Družba Amazon, ki meni, da je avstrijsko nadomestilo iz naslova praznih nosilcev slike in zvoka iz več razlogov v nasprotju s pravom Unije, je zadevo predložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija), ki je Sodišču postavilo vprašanja o razlagi upoštevnih določb prava Unije.

Dejstvo, da se v Avstriji nadomestilo za prazne nosilce slike in zvoka plača brez razlike ob vsaki prvi prodaji nosilca podatkov in da obstaja možnost povračila v nekaterih primerih

Sodišče je v zvezi s tem opozorilo, da pravo Unije ne dovoljuje plačila nadomestila za zasebno razmnoževanje, če se uporaba nosilcev očitno ne nanaša na izvedbo takega razmnoževanja. Vendar pravo Unije pod nekaterimi pogoji ne nasprotuje takemu splošnemu sistemu plačila z možnostjo povračila, kadar se uporaba ne nanaša na izvedbo zasebnega razmnoževanja. Vrhovno sodišče mora torej v obravnavanem primeru ob upoštevanju posebnosti avstrijskega sistema in omejitev, ki jih postavlja pravo Unije,² preveriti, ali praktične težave upravičujejo tak sistem financiranja pravičnega nadomestila ter ali je pravica do povračila učinkovita in ne otežuje preveč povračila plačane pristojbine.

¹ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

² Direktiva, navedena v opombi 1.

Možnost domnevanja uporabe nosilcev podatkov, prodanih zasebnikom, v zasebne namene

Sodišče je ugotovilo, da je mogoče domnevati – ta domneva se lahko ovrže – da zasebniki nosilce podatkov uporabljajo v zasebne namene, če sta izpolnjena ta pogoja: (i) praktične težave, povezane z ugotavljanjem, ali gre za zasebno uporabo nosilcev, morajo upravičiti določitev take domneve; (ii) ta domneva ne sme povzročiti tega, da se naloži pristojbina za zasebno razmnoževanje v primerih, v katerih se ti nosilci očitno ne uporabljajo v zasebne namene.

Dejstvo, da polovica prihodkov od plačila iz naslova praznih nosilcev slike in zvoka ni plačana neposredno upravičencem do pravičnega nadomestila, ampak družbenim in kulturnim ustanovam, ustanovljenim v njihovo korist

Sodišče je opozorilo, da to ne omogoča izključiti pravice do pravičnega nadomestila ali nadomestila za zasebno razmnoževanje, namenjenega financiranju pravičnega nadomestila, če družbene in kulturne ustanove dejansko koristijo upravičencem in pravila delovanja teh ustanov niso diskriminatorna, kar pa mora preveriti vrhovno sodišče.

Neupoštevanje nadomestila za zasebno razmnoževanje, ki je že bilo plačano v drugi državi članici

Sodišče je odgovorilo, da obveznost plačila pristojbine, kot je nadomestilo za prazne nosilce slike in zvoka, ne more biti izključeno, ker je bilo podobno nadomestilo že plačano v drugi državi članici. Kdor je že plačal to nadomestilo v državi članici, ki ni bila ozemeljsko pristojna za pobiranje navedenega nadomestila, lahko namreč od nje zahteva povračilo tega nadomestila v skladu s svojim nacionalnim pravom.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na spletnem mestu [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106